
จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นราธิวาส

Ethics of School Administrators under the office of the Secondary Education
Area, Narathiwat

สุริยา ลูโบเต็ง¹, ดร.จร ประสงค์สุข²

Suriya Lubodeng¹, Dr. John Prasongsuk²

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Abstract

The purpose of this study was to study the opinions of teachers on the ethical behavior of school administrators. Affiliated to the Narathiwat Secondary Education Area Office and to compare teachers' opinions on the ethical behavior of school administrators. The population used in this study was 677 teachers in schools affiliated to the Narathiwat Secondary Education Area Office in the academic year 20207, the size of the sample was determined using Krejcie and Morgan's table (1970: 608–610) to obtain a sample size of 242 students, and then Stratified Random Sampling was carried out by determining the proportion of the sample to the population from the number of teachers in the schools affiliated to the Narathiwat Secondary Education Area Office. 17 schools and then use a simple random method. (Simple Random Sampling) with a non-refundable draw method. The tool used in the research is a questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation. T-Test, F-test, and One-way ANOVA analyze data using ready-made programs.

The research findings revealed that:

1. The ethics of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Narathiwat, overall, was at a high level ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.62). When considering each aspect, all were found to be at a high level. The aspect with the highest mean was Justice ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.65), followed by Trustworthiness ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.63), Respect ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.70), and Honesty ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.66), respectively. The aspect with the lowest mean was Responsibility ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.64)

2. The results of the comparison of the ethics of school administrators affiliated to the Narathiwat Secondary Education Area Office according to gender variables and work experience. There is no difference in opinion on the ethics of school administrators as a whole and in individual

aspects, and teachers with different work experiences. There was a statistically significant difference in opinion on the ethics of school administrators as a whole at the level of 0.05.

Keywords: ethical behavior, Work experience

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 677 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรจากจำนวนครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 17 โรงเรียน แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- Test) การทดสอบค่าเอฟ (F- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1. จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยุติธรรม ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.63) ด้านความเคารพนับถือ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.70) และด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.64) 2. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ตามตัวแปรเพศและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมด้านจริยธรรม; ประสบการณ์ในการทำงาน

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 ได้กำหนด ความมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยในมาตรา 23 ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาว่าต้องเน้นความสำคัญ ทั้งในด้านความรู้และคุณธรรมไปพร้อมกัน จริยธรรมจึงมิใช่เพียงคุณสมบัติเสริมแต่เป็นรากฐานสำคัญ ที่ส่งผลต่อความเจริญงอกงามในการดำเนินชีวิต และเป็นเครื่องมือใน

การขัดเกลาให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว และปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2546. 12-13)

จริยธรรมถือเป็นหลักความประพฤติที่ทำให้บุคคลอยู่ในครรลองของความถูกต้อง เกิดความรักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณค่าทางจริยธรรมจะสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญงอกงามในการดำเนิน ชีวิตของบุคคลอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของสังคม อีกทั้งยังเป็นเครื่องโน้มน้าวขัดเกลาให้บุคคลมุ่ง กระทำความดี และประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2564) มาตรา 76 ที่ระบุให้รัฐพึง พัฒนาระบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยหน่วยงานของ รัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานรัฐให้เป็นไปตามระบบ คุณธรรม และพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมใน การประพฤติปฏิบัติตนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. 2566: 32-33) และ นำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก ราชกิจจานุเบกษา 2562: 1)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะดำเนินงาน การจัดการศึกษาใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบัญญัติของกฎหมาย ทำให้มีความใกล้ชิด กับนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และทักษะในการ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องรับผิดชอบ ต่อการ จัดการศึกษาดังกล่าว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนด มาตรฐานตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการ บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ บุคลากรในสถานศึกษา และปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและความเป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารจัดการ สถานศึกษา บริหาร การเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม บริหารงานชุมชนและเครือข่าย รวมทั้งต้องมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสำนึกความ รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาและมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ (สำนักงาน ก.ค.ศ. 2567: 13-15) และตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 มาตรา 79 ระบุไว้ว่า ให้ผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและความก้าวหน้าแก่ราชการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 14-16)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและเปรียบเทียบความ แตกต่างตามทัศนคติของครูผู้สอน ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นสารสนเทศสำคัญสำหรับ ผู้บริหาร สถานศึกษาในการสำรวจและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานตำแหน่งและประมวลจริยธรรมข้าราชการครู อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้หน่วยงานต้นสังกัดนำไปใช้ในการวางแผน เสริมสร้าง และกำกับดูแลจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับในฐานะผู้นำที่เป็นแบบอย่าง (Role Model) อันจะส่งผลต่อการยกระดับ

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถานศึกษา ท่ามกลางบริบทความท้าทายของการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นครราชสีมา
2. ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นครราชสีมา มีข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการ วางแผนการพัฒนาบุคลากร การจัดอบรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หรือการกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ
3. ประโยชน์ต่อการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรม ซึ่งผลการเปรียบเทียบตามตัวแปรเพศและประสบการณ์ในการทำงาน จะช่วยให้เห็นความแตกต่างหรือลักษณะเฉพาะของครูผู้สอน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทและความแตกต่างระหว่างบุคคลตามระบบคุณธรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 17 โรงเรียน รวม 677 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นครราชสีมา. 2568: 18-19)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น นครราชสีมา ปีการศึกษา 2567 โดยมีขั้นตอนการกำหนดขนาดและคัดเลือก กลุ่มตัวอย่าง

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ยุธิน คนชื่อ (2562: 20) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่การศึกษาในระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาโดยการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ขององค์กร ซึ่งอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะ และใช้กระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร และองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

จริญญาภรณ์ ศรีจันทร์ (2564: 8) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน คำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ไม่ว่าจะ เป็นประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา เรียกว่า Principal หรือเรียกว่า Head of School เป็นคำที่ใช้เรียกผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนของรัฐ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนเอกชน อาจใช้คำอื่น ๆ เช่น head teacher, head master หรือ head mistress สำหรับประเทศไทย

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางวิชาชีพที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการ บริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งของรัฐและเอกชน โดยการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ขององค์กร ซึ่งผู้บริหาร ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีสมรรถนะ คุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิด จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

รัฐสภากรณณ์ ทิพย์กาญจน์รัตน์ (2563: 9) กล่าวถึงคุณลักษณะและบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการ บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) ผู้บริหารต้องทำความรู้จักกับการเปลี่ยนแปลง 2) ผู้บริหารต้องสร้างการ เปลี่ยนแปลง 3) ปฏิรูปผู้บริหารต้องเป็นนักคิด นักพัฒนา ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีวิสัยทัศน์ในการ บริหารงานที่พร้อมรับมือกับเปลี่ยนแปลงไม่ยี่ดมั่นถือนั่น ต่อสิ่งใดๆ 4) ผู้บริหารต้องเป็นตัวแทนความเปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารต้องบริหารงานแบบประชาธิปไตย 6) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ประสานงานในองค์กรให้เกิดการทำงานที่ราบรื่น 7) ประณีประนอม ผู้บริหารต้องพยายามไม่ให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้งในองค์กร 8) ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหาร ต้องสนับสนุน ให้ทุกคนจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน 9) ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารต้องช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุก เรื่อง รู้ลึกท้วงเี่ยวตลอดเวลา และมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนา บุคลากรจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพอยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มี การตักเตือนอย่างรุนแรง ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมงานมีความสุขมากในการทำงานและเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

จริญญากรณณ์ ศรีจันทร์ (2564: 5) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะ ผู้ประเมิน บทบาทในการ ทบทวนนโยบาย บทบาทในการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทใน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการ ประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์ กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

พิศมัย บุราณ (2567: 94) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่ง ของสถานศึกษาในการเป็นแบบอย่างที่ดี ที่จะนำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจึง ต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มุ่งมั่น ชยัน อดทน มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำสูง เป็นคน กล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความจริงใจในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ไม่มี ทฤษฎีและหลักการใดที่เหมาะสมที่สุดที่สามารถนำมาใช้บริหารได้กับทุกสถานศึกษา แต่ถ้าสถานศึกษานั้น ๆ มี ผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพใช้หลักธรรมาภิบาลใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำเทคนิควิธี ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่ หลากหลายมาบูรณาการเพื่อปรับใช้กับการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ สถานที่ ระยะเวลา และปัจจัยแวดล้อม จึงจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพที่สุด

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย มีลักษณะทางด้านกาย สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณลักษณะส่วนตัว คุณลักษณะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม รัก ศรัทธา ภาคภูมิใจ ในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งมั่น ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและ วัฒนธรรมประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จขององค์กร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ไพฑูริย์ สิ้นลาร์ตัน (2560: 15) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมสำหรับผู้บริหารว่า หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในการโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตนให้เหมาะสมของผู้บริหาร ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ความเป็นบุคคลที่มีกฎเกณฑ์ สามารถทำให้เกิดความยุติธรรมและเป็นธรรมกับทุกคนได้ มีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมโดยมีภาวะผู้นำทางด้านจริยธรรมตลอดเวลา โดยพฤติกรรม ด้านจริยธรรมของผู้บริหารจะทำให้เกิดบรรยากาศการพัฒนาได้เป็นอย่างดี

เนาวรัตน์ รอดเพียร (2560: 56) กล่าวว่า จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ลักษณะการบริหารงานที่ดี การแสดงออกผ่านกรกระทำและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนเห็นว่ามี ความตั้งใจอยู่บนพื้นฐานของ ความดี ความมีเหตุผล ความชอบธรรม มุ่งประโยชน์และความสุขส่วนรวม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

ณปภัช ลดาวัลย์ (2568: 136-137) กล่าวว่า จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความตระหนักในบทบาท หน้าที่ ภารกิจ ความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่อย่างยิ่งยวดต่อสถานศึกษาและชุมชน เช่นนั้นแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและศักยภาพ รวมไปถึงความมีจริยธรรมสูง กล่าวได้ว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีจริยธรรมแล้ว ย่อมได้รับความไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธา จนผู้ตามทำงานเต็มความสามารถให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสามารถสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดความร่วมมือและความผูกพันกับองค์กร ส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันได้ในระดับสูงและเป็นที่ยอมรับในสังคม

สรุปได้ว่า จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำ ที่ถูกต้องเหมาะสมและดีงาม เป็นข้อกำหนดที่ยึดถือจริยธรรมเป็นหลัก โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ตัดสินใจโดยใช้หลักธรรมมาภิบาล รวมถึงนำหลักการครองตน ครองคน ครองงาน มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างความไว้วางใจ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม น่าเชื่อถือ และเคารพต่อตนเองและผู้อื่น จนทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และเกิดความผูกพันกับองค์กร ส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นที่ยอมรับในสังคม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม

อิด (Id) เป็นพลังงานติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด หมายถึง สัญชาตญาณด้วยแรงขับภายใน ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้มีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ควรหรือไม่ควรแต่อย่างไร

อีโก้ (Ego) เป็นพลังแห่งความรู้และความเข้าใจ การรับรู้ข้อเท็จจริง การใช้เหตุผล การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาวิธีการเพื่อตอบสนองพลังอิด เช่น เมื่อหิวพลังอีโก้ก็จะใช้เหตุผลตรัสตรองว่า จะบำบัดความหิวด้วยวิธีการใดตามสภาพแวดล้อม พลังอีโก้เป็นพลังของจิตที่คอยยับยั้งการแสดงพฤติกรรมตามความต้องการของอิด โดยทำการควบคุมจิตใจมิให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม

สรุปจากแนวคิดทฤษฎีและหลักการดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะทฤษฎีใดก็ตามมุ่งเน้นพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารหรือผู้นำให้เป็นไปในทิศทางที่ดีที่เหมาะสม มุ่งค้นหาเหตุผล การแสดงพฤติกรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกในหน้าที่และเน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 จำนวน 17 โรงเรียน รวม 677 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. 2568: 18–19)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 608–610) จากประชากร จำนวน 677 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์. 2566: 45–46) โดยการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับ ประชากรจากจำนวนครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 17 โรงเรียน มาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ และเมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ของแต่ละโรงเรียนแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement) จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยผู้วิจัยใช้วิธีสังเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับ จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน จำนวน 30

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงสถาบันรัชต์ภาคย์ วิทยาเขตยะลา ในการออกหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 ชุด และกำหนด ส่งคืนแบบสอบถามภายใน 21 วันหรือ 3 สัปดาห์ และสำหรับการเก็บแบบสอบถามคืนนั้นส่วนหนึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับไปยังผู้วิจัยที่โรงเรียน

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้า ซึ่งพบว่า แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 242 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดคิดเป็น ร้อยละ 100

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ครู) จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	79	32.64
หญิง	165	67.36
รวม	242	100.00
2. ประสบการณ์		
น้อยกว่า 10 ปี	62	25.61
10-20 ปี	113	46.69
มากกว่า 20 ปี	67	27.68
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 67.36 และ เพศชาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 32.64 โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 46.69 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 27.68 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 25.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 242		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{x}	S.D.		
1	ด้านความยุติธรรม	4.39	0.65	มาก	1
2	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.33	0.66	มาก	4
3	ด้านความรับผิดชอบ	4.28	0.64	มาก	5
4	ด้านความไว้วางใจ	4.36	0.63	มาก	2
5	ด้านความเคารพนับถือ	4.34	0.70	มาก	3
	รวม	4.34	0.64	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.63) และด้านความ

เคารพนับถือ (\bar{x} = 4.34, S.D. = 0.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ (\bar{x} = 4.28, S.D. = 0.64)

อภิปรายผล

จากการศึกษาจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

1. ด้านความยุติธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความยุติธรรม เป็นจุดแข็งที่โดดเด่น เพราะเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะข้อที่ผู้บริหารมีความเป็นธรรม ไม่ลำเอียง ปราศจากอคติและมีเหตุผล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานให้ความสำคัญกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและการปฏิบัติที่เท่าเทียม

2. ด้านความไว้วางใจ จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความไว้วางใจ เป็นด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นคงในคำพูดและการกระทำ มีมนุษยสัมพันธ์ ความจริง และฟังพาดำคัยได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปัจจัยสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

3. ด้านความเคารพนับถือ จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเคารพนับถือ เป็นด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนตามหลักกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาตามระเบียบวินัยและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรตามแนวทางที่ส่วนราชการกำหนดไว้

4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความจริงใจตรงไปตรงมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามระเบียบวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษารักษาประโยชน์ของทางราชการและพร้อมรับการตรวจสอบ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในงานหรือหน้าที่ของตน ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายและใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ผู้เรียน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง ใช้หรือ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง

5. ด้านความรับผิดชอบ จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความรับผิดชอบ เป็นด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่นขยัน อดทน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คิดถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของทางราชการ

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 67.36 และ ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า อันดับแรก ครูมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 46.69 รองลงมาคือ ครูมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 27.68 และครู มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 25.61 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยุติธรรม (\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ด้าน ความไว้วางใจ (\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.63) ด้านความเคารพนับถือ (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.70) และด้านความซื่อสัตย์ (\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.66) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ (\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.64)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครควรส่งเสริมและรักษามาตรฐาน เช่น การยกย่องเชิดชู เกียรติผู้บริหารที่มีผลการปฏิบัติงานดีเยี่ยม เพื่อเป็นต้นแบบ (Role Model) หรือจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ให้ ผู้บริหารได้แบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม

2. สถานศึกษาควรนำจุดแข็งด้านความยุติธรรมมาขยายผล โดยการสร้างระบบการบริหารงานบุคคลและ งบประมาณที่เปิดเผย ตรวจสอบได้ และชี้แจงเกณฑ์การตัดสินใจที่ชัดเจน แก่บุคลากร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลด ความขัดแย้งภายในองค์กร

3. ควรนำผลการวิจัยในด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา มากำหนดเป็นแผนพัฒนาจริยธรรมผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) หรือการสร้างควมรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาจริยธรรมในทุกมิติอย่างสมดุล

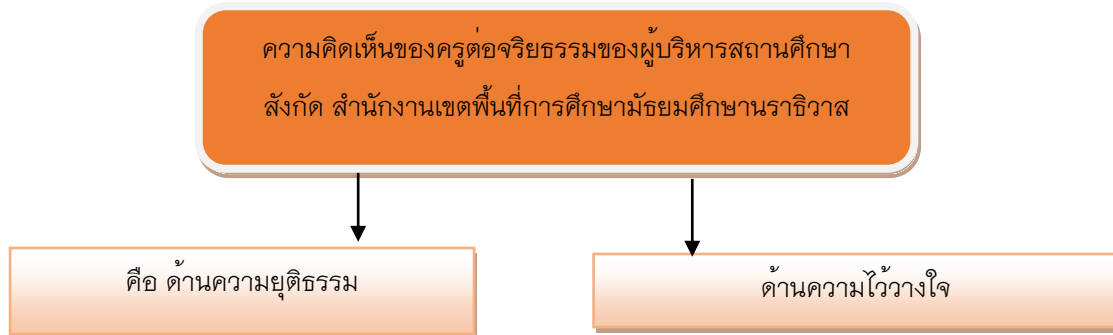
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีจริยธรรมในระดับสูงว่ามีวิธีการ ตัดสินใจหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ยากลำบากอย่างไร เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง (Safety Net) สร้าง ขวัญและกำลังใจ (Morale & Trust) ก่อให้เกิดสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี (Work Climate) และเป็นต้นแบบทาง จริยธรรม (Role Model)

2. ควรวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อจริยธรรม เช่น วัฒนธรรมองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ การสนับสนุนจากชุมชน หรือระบบการคัดเลือกผู้บริหาร เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดที่ส่งผลให้จริยธรรมอยู่ใน ระดับมากอย่างยั่งยืน

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือ ความสุขในการทำงานของครู เพื่อยืนยันว่าจริยธรรมส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่

จากโมเดลดังกล่าวทำให้ทราบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยุติธรรม รองลงมาคือ ด้านความไว้วางใจ

References

- (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- กรมประชาสัมพันธ์. (2566). บทความวารสารประชาสัมพันธ์ “การทุจริตของระบบการศึกษาไทย”. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์.
- กรมวิชาการ. (2554). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ. (2561). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 13 (2),17-30.

- แก้วมณี โสพิน .(2562). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูในเครือข่ายพันธ
สัญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
คำพร กองเตย. (2560). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ครูสภา. (2568). **ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2567. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 7ง
วันที่ 20 มกราคม 2568: 27–28.**
- จรัส อติวิทยากรณ. (2554). **หลักการและทฤษฎีการบริหารทางการศึกษา.** สงขลา: เทมการพิมพ์สงขลา.
- จริญญาภรณ์ ศรีจันดาเร. (2564). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎี
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์. (2567). **การลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย: หลักการ วิธีการ และการประยุกต์ใช้.วารสารนวัตกรรม
การบริหารและการจัดการศึกษา. 2 (1), 39–55.**
- จันจิรา อ่อนศรี. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทร์พิรุณ มหาหงส์. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จุฑาทิพย์ นุดดี. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชิตชนก เชิงเขาว. (2563). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและการบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่.** สงขลา: คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฐิติวัลล หมั่นกิจ. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี.
5(3),125–41.**
- ณัฐนรี บางศรี. (2567). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางกระทุ่ม สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพล วัฒนาชัยมงคล. (2565). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่21 โรงเรียนในศูนย์พัฒนา
คุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 3.** ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา.
- ดวงเดือน พันธุมนาสิน. (2562). **การวิจัยทางจิตวิทยาสังคมและพฤติกรรมศาสตร์: แนวคิดและวิธีการ.** (พิมพ์
ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ธนญา ราชแพทยาคม. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางกะปิ. **วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน**. 6 (1), 116-132.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2563). คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 11(2), 24-35.
- นนทวิ จุลจันทร์. (2567). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร.
- นรินทร์ เทพศิริ. (2565) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตปทุมมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**.18(1), มกราคม -เมษายน 2565.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา. 2553: 3)
- พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562. **ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก 16 เมษายน 2562**.
- พิชัย อันปัญญา. (2554). **การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลสองนางใย เทศบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิธิวัฒน์ อะทะพรม (2568). คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษ ที่ 21. **เอกสารประกอบการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8 “ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”** 1(1), 406-414.
- พิศมัย บูราณ. (2567). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพัฒนวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. **วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 4 (3), 92-102.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และคณะ. (2560). **การศึกษาไทย 4.0 ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และ ผลิตภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มลิสสา สงแก้ว. (2567). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในอำเภอวังหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรัชต์ภาคย์. **วารสารศิลปะการจัดการ**. 8(3), 525-536.
- มัทนา กามะ. (2563). คุณลักษณะและบทบาทของผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21. **วารสารบริหารการศึกษามหาบัณฑิต**. 20(1), 92-106.

- มานะ นิมิตรมงคล. (2566). บทความ “รัฐบาลใหม่จะจัดคอร์สรับชั้นได้หรือไม่”. กรุงเทพมหานคร : องค์การต่อต้านคอร์รัปชันแห่งประเทศไทย สำนักงาน ป.ป.ช.
- ยุธิน คนชื้อ. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการบริหารงาน **สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนา อิสลาม จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- รัชฎาภรณ์ ทิพย์กาญจนรัตน์. (2563). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา นนทบุรี เขต 1. **วารสารวิจัยบริหารการพัฒนา 10(3)**, 124–125.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วรรณพัชร ชื่อดตรง. (2560). **จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาใน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 4**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- วันเฉลิม รูปสูง. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ในการทำงาน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วาริน แชนดู. (2562). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครูใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2560). **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สกลนคร : สมศักดิ์การพิมพ์.
- วิภาวรรณ เสาวพันธุ์. 2565. **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความ ผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิมลพร สุวรรณแสนทวี. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 2 (3). 13–23.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2564). **การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี ประเด็นเฉพาะประเด็นปฏิรูป และ กรณีศึกษาประยุกต์**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิไลพร ท้าวแพทย์. (2568). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สถาบันรัชต์ภาคย์.

- วิไลลักษณ์ ฐักิจ. (2567). ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค การเปลี่ยนแปลงของโลก. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**. 7 (2), 427-432.
- ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 **โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริศิลป์ ดวงมะณี. (2567). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **EDUCATION Journal**. 7 (3), ISSN:2630-0761. (Print)/ISSN: 2774-1370 (Online)
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2554). **ชุดฝึกอบรมหลักสูตรคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา และผู้ปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. 2568. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**. นราธิวาส: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2562). **พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ: คูรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). **คู่มือการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของ ข้าราชการพลเรือน**. นนทบุรี: สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2564 (Education in Thailand 2021)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2566). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2564)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แอคทีฟ พรินท์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570)**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ.
- สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. (2562). **คู่มือการประเมินสัมฤทธิผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- สิทธิศักดิ์ ชูหนาแก้ว. (2548). **การศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันธินีย์ ม่วงเนียม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน จัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 21(1), 307-318.

-
- สุรพงษ์ คงลัยย์ และคณะ. (2562). **จิตวิทยาการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อริยะ เอมบุญสม. (2564). **ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อาคม มากมีทรัพย์. (2557). **จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาอีซะห์ สงเดช. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลป ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เอกภักดิ์ น่วมณี. (2564). **องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21**. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา คุณภาพการศึกษา คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- (2007). **Developing early number sense for students with disabilities**. Online: <http://www.idonline.org>.
- ashiardis, P., & Johansson, O. (2021). **Successful and Effective Schools: Bridging the Gap**. Educational Management Administration & Leadership. [Sage Journals](#)
- Atila Yildirim and Ibrahim Bastug. (2010) **Teachers' views about ethical Leadership behaviors of**
- Brown R. (1965). **Social psychology**. New York: The Free Press.